4524 ـ مۇسۇلمانلارنىڭ مەبۇدى (ئىبادەت قىلىنغۇچى) كىم

سۇئال

مۇسۇلمانلار كىمگە ئىبادەت قىلىدۇ ؟

تەپسىلى جاۋاپ

مەدھىيە ئاللاھقا بولسۇن .

ئى قىزچاق ، سۇئالىڭىزغا جاۋاپ بىرىشتىن بۇرۇن ، بىز سىزنىڭ يېشىڭىزنىڭ كىچىك تۇرۇپ ئىسلام دىنىغا قىزىققانلىقىڭىزغا تەشەككۇر ئېيتىمىز .بۇ سۇئال ئارقىلىق ، ئاللاھ سىزگە كاتتا بەخىت تېپىشىڭىزغا ئىشىك ئاچسۇن . ھەمدە سىز ئويلىمىغان يەردىن سىزگە توغرا يولنى يازسۇن . ئاللاھ (مەنىسى: ھەقىقى ئىلاھ) قۇرئاندا(ئىسلام دىنىنىڭ ئىلاھى كىتابى) مۇنداق دىگەن : بۇ ئاللاھنىڭ توغرا يولى . ئۇنىڭ بىلەن بەندىلىرىدىن خالىغان كىشىنى توغرىغا يېتەكلەيدۇ . [ئەنئام(چاھارپايلار): 88]

ئاللاھ كىمنى توغرىغا يېتەكلىمەكچى بولسا ، ئاللاھ ئۇنىڭ قەلبىنى ئىسلامغا ئېچىۋېتىدۇ . [ئەنئام(چاھارپايلار): 125]

بۇ : مۇسۇلمانلار كىمگە ئىبادەت قىلىدۇ ؟ دىگەن كاتتا سۇئالغا كەلسەك ، ئۇنىڭ جاۋابى ئىسلام دىنىنىڭ كىتابى ئۇلۇغ قۇرئاندا ۋە پەرۋەردىگاردىن ۋەھيي (ئىلھام) كىلىدىغان ئىسلام پەيغەمبىرى مۇھەممەدنىڭ (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) سۆزلىرىدە تېپىلىدۇ .

ئاللاھ مۇنداق دىگەن : ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان ئاللاھنىڭ نامى بىلەن . مەدھىيە ۋە تەشەككۇرلەر دۇنيالار (ئاللاھتىن باشقا مەۋجۇداتلار) نىڭ پەرۋەردىگارى ئاللاھقا بولسۇن . ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان . قىيامەت كۈنىنىڭ خوجايىنى . ساڭىلا ئىبادەت قىلىمىز ۋە سەندىنلا ياردەم سورايمىز . [فاتىھە(باشلىنىش) : 1-5]

ظع ظعنسانلار!تةقؤادارلاردعن بولؤشعثلارظحسن،سعلةرنع ؤة سعلةردعن بذرذنقعلار(يةنع ظأتكةنكع ظىممةتلةر)نع ياراتقان صةرؤةردعضارعثلارغا ظعبادةت قعلعثلار .

[بەقەرە(ئىنەك) : 21]

ظةنة شذ الله سعلةرنعث صةرؤةردعضارعثلاردذر،الله دعن بألةك هئح مةبذد(بةرهةق)يوقتذر،ظذهةممة نةرسعنع ياراتقذحعدذر،ظذنعثغا ظعبادةت قعلعثلار ظذ هةر نةرسعضة هامعيدذر . [ئەنئام(چاھارپايلار): 102]

صةرؤةردعضارعث صةقةت ظذنعث ظأزعضعلا ظعبادةت قعلعشعثلارنع ؤة ظاتا ـ ظاناثلارغا ياخشعلعق قعلعشعثلارنع تةؤسعية قعلدع، ظذلارنعث بعرع، يا ظعككعلعسع سئنعث قول ظاستعثدا بولذص ياشعنعص قالسا، ظذلارغا ظوهوي دئمعضعن يةنع مالاللعقنع بعلدىرعدعغان شذنحعلعك سأزنعمذ قعلمعغعن)، ظذلارنع دشكةلعمعضعن، ظذلارغا هىرمةت بعلةن يذمشاق سأز قعلغعن . [ئىسرا(كېچىدە سەپەر قىلىش): 23]

مۇسۇلمانلار بارلىق پەيغەمبەرلەر ئىبادەت قىلغان ئاللاھقا ئىبادەت قىلىدۇ : « يەظقذب جان ظىزىۋاتقان ۋاقتعدا سعلەر يئنعدا بارمعدعثلار؟شذ حاغدا يەظقذب ظوغذللعرعدعن:مەن ظألضەندعن كئيعن سعلەر كعمضة ظعبادەت قعلعسعلەر؟دەص سورعدع.ظذلار:سئنعث ظعلاهعث ۋە ظاتا_بوۋعلعرعث ظعبراهعم،ظعسماظعل،ظعسهاقلارنعث ظعلاهع بولغان بعر الله غا ظعبادەت قعلعمعز،بعز ظذنعثغا ظعتاظەت قعلغذحعمعزدئدع .»

[بەقەرە(ئىنەك) : 133]

مۇسۇلمانلار ئاللاھقا ئىبادەت قىلىدۇ ھەمدە باشقا ھەرخىل دىنلارغا ئەگەشكۈچىلەرنى بىر ئاللاھقا ئىبادەت قىلىشقا چاقىرىدۇ .

ئاللاھ ئېيتقاندەك : ظع ظەهلع كعتاب!(يەنع يەهذدعيلار ۋە ناسارالار) صەققەت الله غعلا ظعبادەت قعلعش،الله غا هئح نەرسعنع شئرعك كەلتىرمەسلعك،الله نع قويذص بعر_ بعرعمعزنع خذدا قعلعۋالماسلعقتعك هەممعمعزضة ظورتاق بولغان بعر سأزضة(يەنع بعر خعل ظەقعدعضة) ظەمەل قعلايلع دئضعن،ظەضەر ظذلاريىز ظأرسة(يەنع بذنع قوبذل قعلمعسا): (ظع يەهذدعيلار ۋە ناسارالار جاماظەسع!)بعزنعث مذسذلمان ظعكەنلعكعمعزضة ضذۋاه بولذثلار .

[ئال ئىمران(ئىمران ئائىلىسى) : 64]

ئاللاھ بولسا نۇھ پەيغەمبەر خەلقىنى ئىبادەت قىلىشقا چاقىرغان بىردىنبىر ئىلاھ . ئاللاھ مۇنداق دىگەن : « شەك_ شىبھىسىزكى، نذهنع ظأز قەۋمعضة صەيغەمبەر قعلعص ظەۋەتتذق،ظذ: ظع قەۋمعم! الله غا ظعبادەت قعلعثلار،سعلەرضة الله دعن باشقا مەبذد (بەرهەق) يوقتذر، مەن هەقعقەتەن سعلەرنعث بىيىك كىننعث (يەنع قعيامەت كىنعنعث)ظازابعغا قئلعشعثلاردعن قورقعمەن دئدع .» [ئەئىراف(ئىگىزلىك): 59]

ئاللاھ بولسا مەسىيھ(ئەيسا) يالغۇز ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىشقا چاقىرغان ئىلاھ . ئاللاھ ئېيتقاندەك : « شىبھىسىزكى،الله مەريەمنعث ظوغلع ئەيسادذر،دئضىحعلەر كاصعر بولدع،ئەيسا: ظع بەنع ظعسراظعل!مئنعث صەرۋەردعضارعم ۋە سعلەرنعث صەرۋەردعضارعثلار بولغان الله غا ظعبادەت قعلعثلار،كعمكع الله غا شئرعك كەلتىرعدعكەن (يەنع الله دعن غەيرعيضة ظعلاه دەص ظئتعقاد قعلعدعكەن)،الله ظذنعثغا جەننەتنع هارام قعلعدذ،ظذنعث جايع دوزاخ بولعدذ،زالعملار غا هئحبعر مەدەتكار(يەنع الله نعث ظازابعدعن قذتذلدذرغذحع)بولمايدذ دئدع .» [مائىدە(داستىخان) : 72]

« ظأز ۋاقتعدا الله ظئيتتع: ظع مەريەم ظوغلع ئەيسا ! سەن كعشعلەرضة،الله نع قويذص مەن بعلەن ظانامنع ظعككع ظعلاه قعلعۋئلعثلار،دئدعثمذ؟ ئەيسا ظئيتتع: (رەببعم!)شەنعثضة لايعق ظەمەس نەرسعلەردعن سئنع صاك دەص ظئتعقاد قعلعمەنكع،ماثا ظئيتعشقا تئضعشلعك بولمعغان سأزلەرنع مەن ظئيتمايمەن،ظەضەر مەن بذ سأزنع ظئيتقان بولسام،ظذنع سەن حوقذم بعلعسەن(يەنع مئنعث ظذنداق دئمعضەنلعكعم ساثا مەلذملذق).سەن مئنعث زاتعمدعكعنع بعلعسەن،مەن سئنعث زاتعثدعكعنع بعلمەيمەن،غەيبلەرنع ناهايعتع ظوبدان بعلعسەن.مەن ظذلارغا صەقەت سەن مئنع ظئيتعشقا بذيرذغان سأزنع،يەنع مئنعث صەرۋەردعضارعم ۋە سعلەرنعث صەرۋەردعضارعثلار بولغان الله غا ظعبادەت قعلعثلار،دئدعم.مەن ظذلارنعث ظارعسعدا بولغان مذددەتتة،ظذلارنعث ظەمەللعرعنع كأزعتعص تذرغان ظعدعم،مئنع قەبزع روه قعلغعنعثدعن كئيعن،ظذلارنعث ظەمەللعرعنع سەن كأزعتعص تذرغان ظعدعث،سەن هەممة نەرسعدعن خەۋەردارسەن . [مائىدە(داستىخان) : 116–117]

ئاللاھ پەيغەمبىرى مۇسا بىلەن سۆزلەشكەندە ، ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن : مەن ھەقىقەتەن(ظعبادةتكة لايعق)الله دذرمةن،مةندعن باشقا هئح مةبذد(بةرهةق)يوق،(يالغذز)ماثا ظعبادةت قعلغعن،مئنع زعكرع قعلعش ظىحىن ناماز ظوقذغعن . [تاھا : 14]

ھەمدە ئاللاھ پەيغەمبىرى مۇھەممەدكە تۆۋەندىكىلەرنى بۇيرىدى: « ظئيتقعنكع، ظع ظعنسانلار!ظةضةر سعلةر مئنعث دعنعمدعن ضذمانلعنعدعغان بولساثلار،سعلةرنعث الله نع قويذص حوقذنذۋاتقان بذتلعرعثلارغا مةن حوقذنمايمةن،لئكعن مةن سعلةرنع قةبزع روه قعلعدعغان الله غا ظعبادةت قعلعمةن،مةن مأمعنلةردعن بولذشقا بذيرذلدذم

[يۇنۇس : 104]

ئۇ پەقەت بىرلا . پەرىشتىلەر ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىدۇ ، ئۇنىڭدىن غەيرىيگە ئىبادەت قىلمايدۇ . ئاللاھ ئېيتقاندەك :

ظاسمانلاردعكع ۋة زئمعندعكعلةرنعث هةممعسع اللةنعث ظعلكعدعدذر، اللةنعث دةرضاهعدعكعلةر (يةنع صةرعشتعلةر) اللةنعث ظعبادعتعدعن تةكةببذرلذق قعلعص باش تارتمايدذ ۋة هئرعصمة قالمايدذ .

[ئەنبىيا(پەيغەمبەرلەر) : 19]

ئاللاھتىن باشقا ھەرقانداق ئىلاھ (ئىبادەت قىلىنغۇچى) پايدا يەتكۈزەلمەيدۇ ، زىيانمۇ يەتكۈزەلمەيدۇ . يارىتالمايدۇ ۋە رىزىق بېرەلمەيدۇ .ئاللاھ مۇنداق دېگەن : سعلةر الله دعن باشقا سعلةرضة صايداـ زعيان يةتكىزىشكة قادعر بولالمايدعغان نةرسعلةرضة حوقذنامسعلةر؟ دئضعن.الله بولسا(سأزثلارنع)ظاثلاص تذرغذحعدذر، (ظةهۋالعثلارنع)بعلعص تذرغذحعدذر ». [مائىدە(داستىخان) : 76]

سعلةر الله نع قويذص بذتلارغعلا ظعبادةت قعلعسعلةر)بذتلارنع ظأز قولذثلار بعلةن ياسعۋالغانسعلةر،بذتلارنعث قولعدعن صايداـزعيان كةلمةيدذ)ۋة يالغاننعلا ظويذدذرعسعلةر،سعلةرنعث الله نع قويذص حوقذنذۋاتقعنعثلار)يةنع بذتلار)سعلةرضة رعزعق بئرعشكة قادعر ظةمةس،رعزعقنع الله نعث دةرضاهعدعن تةلةص قعلعثلار)رعزعق بئرعشكة صةقةت الله نعث ظأزع قادعردذر)،الله غا ظعبادةت قعلعثلار ۋة ظذنعثغا شىكىر قعلعثلار،الله نعث دةرضاهعغا قايتذرذلعسعلةر. [ئەنكەبۇت(ئۆمۈچۈك) : 17]

بۇ جاۋاپتىن كېيىن ،مەزكۇر تېمىنى تۆۋەندىكى: نىمىشقا شېرىكى يوق بىرلا ئاللاھقا ئىبادەت قىلىمىز ؟ دېگەن سۇئال بىلەن تولۇقلىماقچىمىز . جاۋاپ :

بىرىنچى : كائىناتتا ئۇنىڭدىن باشقا ھېچكىم ئىبادەتكە لايىق ئەمەس . چۈنكى ، ئۇ بولسا ياراتقۇچى ، رىزىق بەرگۈچى . ئۇ كائىناتنى يوقلۇقتىن بارلىققا كەلتۈرگەن ھەمدە بىزگە نۇرغۇن نېئمەتلەرنى ئاتا قىلغان . ئاللاھ مۇنداق دېگەن : « ظاسمانلاردعكع ، زئمعندعكع هةمدذسانا،كةح ۋة صئشعن ۋاقعتلعرعدعكع هةمدذساناتعث هةممعسع الله غا خاستذر18.الله جانسعز نةرسعلةردعن جانلعق نةرسعلةرنع حعقعرعدذ،جانلعق نةرسعلةردعن جانسعز نةرسعلةرنع حعقعرعدذ،ظألضةن زئمعننع تعرعلدىرعدذ)يةنع قذرغاق زئمعننع ظأسىملىكلةر بعلةن كأكةرتعدذ)،سعلةرمذ مذشذنداق تعرعلدىرىلعسعلةر19.الله نعث سعلةرنع تذصراقتعن ياراتقانلعقع،ظاندعن سعلةرنعث ظعنسان بولذص زئمعندا تارعلعص يىرىشىثلار الله نعث)كامالع قذدرعتعنع كأرسعتعدعغان) ظالامةتلعرعدعندذر20.ظاياللار بعلةن ظذنسعع – ظىلىصةت ظئلعشعثلار ظىحىن)الله نعث) ظذلارنع سعلةرنعث ظأز تعصعثلاردعن ياراتقانلعقع،ظاراثلاردا)يةنع ظةر – خوتذن ظارعسعدا)مئهر – مذهةببةت

ظورناتاقانلعقع الله نعث)كامالع قذدرعتعنع كأرسعتعدعغان)ظالامةتلعرعدعندذر،صعكعر يىرضىزعدعغان قةؤم ظىحىن،شةك ـ شىبهعسعزكعم،بذنعثدا نذرغذن ظعبرةتلةر بار21.الله نعث ظاسمانلارنع،زئمعننع

ياراتقانلعقع،تعللعرعثلارنعث،رةثضعلعرعثلارنعث خعلمذخعل بولذشع الله نعث)كامالع قذدرعتعنع

كأرسعتعدعغان)ظالامةتلعرعدعندذر،بذنعثدا بعلعملعك كعشعلةر ظىحىن هةقعقةتةن نذرغذن ظالامةتلةر بار22.سعلةرنعث

كئحعسعع ؤة كىندىزع ظذخلعشعثلار،)كىندىزع)الله نعث مةرهةمعتعدعن)رعزعق)تةلةص قعلعص)هةرعكةتلعنعشعثلار)الله

نعث)كامالع قذدرعتعنع كأرسعتعدعغان) ظالامةتلعرعدعندذر،شةك – شىبهعسعزكعم، بذنعثدا ظاثلايدعغان قةؤم ظىحىن

نذرغذن ظعبرةتلةر بار23.الله نعث سعلةرضة حاقماقنع قورقذنح ؤة ظىمعد قعلعص كأرسعتعشع،بذلذتتعن يامغذر

ياغدذرذص ظذنعث بعلةن ظألضةن زئمعننع تعرعلدىرىشع الله نعث)كامالع قذدرعتعنع كأرسعتعدعغان) ظالامةتلعرعدعندذر،

حىشعنةلةيدعغان قةؤم ظىحىن بذنعثدا،شةك – شىبهعسعزكعم،نذرغذن ظعبرةتلةر بار24.الله نعث ظاسمان زئمعننع ظأز

ظةمرع بعلةن)مذظةللةق)تذرغذزذشع الله نعث)كامالع قذدرعتعنع كأرسعتعدعغان)ظالامةتلعرعدعندذر،ظاندعن الله

)قةبرعلةردة كأمىلىص ياتقان)سعلةرنع يةر ظاستعدعن حاقعرسا،دةرهال حعقعسعلةر25.ظاسمانلاردعكع ؤة زئمعندعكع

هةممة الله نعثدذر)يةنع الله نعث مىلكعدذر،الله نعث مةخلذقاتعدذر ؤة الله نعث تةسةررذصع ظاستعدعدذر)،هةممة الله غا

بويسذنغذحعدذر26.مةخلذقاتنع دةسلةصتة)يوقتعن)بار قعلعدعغان،ظاندعن ظذنع)ظألضةندعن كئيعن)تعرعلدىرعدعغان الله

ظةنة شذددذر،ظذ)يةنع مةخلذقاتنع تعرعلدىرىش)الله غا)ظذنع دةسلةصتة يوقتعن بار قعلغانغا قارعغاندا)ظوثايدذر،ظاسمانلاردا

ؤة زئمعندا ظةث ظالعي سىصةت الله غا خاستذر،الله غالعبتذر،هئكمةت بعلةن ظعش قعلغذحعدذر .» [رۇم(ربم) :

27–17]

« ظاسمانلارنع ؤة زئمعننع ياراتقان،سعلةرضة بذلذتتعن يامغذر ياغدذرذص بةرضةن،ظذنعث بعلةن ضىزةل باغلارنع

يئتعشتىرىص بةرضةن كعم؟ظذ باغلارنعث دةرةخلعرعنع ظأستىرىش سعلةرنعث قولذثلاردعن كةلمةيدذ،الله دعن باشقا ظعلاه

بارمذ؟باشقا ظعلاه يوقتذر،ظذلار)هةقعقةتتعن)بذرذلذص كةتكةن قةؤمدذر60. زئمعننع)ظعنسانلارغا ؤة هايؤانلارغا)تذرالغذ

قعلغان،ظذنعث ترىلك تةرةصلعرعدة دةريالارنع ظاققذزغان،ظذنعث ظىستعدة)تةؤرةص كةتمةسلعكع ظىحىن)تاغلارنع

ظورناتقان،ظعككع دئثعز ظارعسعدا)يةنع تاتلعق سذ بعلةن شورلذق سذ ظارعسعدا ظارعلعشعص كةتمةسلعكع

ظىحىن)توساقلارنع قعلغان كعم؟الله دعن باشقا ظعلاه بارمذ؟)باشقا ظعلاه يوق)ظذلار)يةنع مذشرعكلار)نعث تولعسع

بعلمةيدذ61. بئشعغا كىن حىشكةن ظادةم دذظا قعلسا)ظذنعث دذظاسعنع)ظعجابةت قعلعدعغان،ظذنعث بئشعغا كةلضةن

ظئغعرحعلعقنع كأتىرىؤئتعدعغان ؤة سعلةرنع زئمعننعث ظورنباسارلعرع قعلغان كعم؟الله دعن باشقا ظعلاه بارمذ؟سعلةر

ظازغعنا ؤةز – نةسعهةت ظالعسعلةر62.قذرذقلذقنعث ؤة دئثعزنعث قاراثغذلذقلعرعدا سعلةرضة يول كأرسعتعص

بئرعدعغان،رةهمعتعدعن)يةنع يامغذر ياغدذرذص بئرعشتعن)ظعلضعرع شاماللارنع بعشارةت قعلعص ظةؤةتعدعغان

كعم؟الله دعن باشقا ظعلاه بارمذ؟)هئح ظعلاه يوقتذر)الله ظذلارنعث شئرعك كةلتىرضةن نةرسعلعرعدعن

صاكتذر63.)ظعنسانني)دةسلةصتة خةلق ظةتكةن،ظاندعن ظذنع تعرعلدىرعدعغان كعم؟سعلةرضة ظاسماندعن ؤة زئمعندعن

رعزعق بئرعدعغان كعم؟الله دعن باشقا ظعلاه بارمذ؟)هئح ظعلاه يوقتذر)ظئيتقعنكع،)ظةضةر دةؤايعثلاردا)راستحعل

بولعدعغان بولساڭلار،دۆلعلعرعڭلارنع كۆلتۈرۈڭلار 64.الله دعن بألۆك ڭاسمانلاردعكع ۋۆ زئمعندعكعلۆر غۆيبنع بعلمۆيدۆ،ڭۆلار)يۆنع خالايعق)قاحان تعرعلعدعغانلعقلعرعنع بعلمۆيدۆ .» [نەمىل(چۈمۈلىلەر) : 60–65]

ئاللاھتىن باشقا ئىبادەتكە لايىق بىرسى بارمۇ ؟

ئىككىنچى : ئاللاھ بىزنى پەقەت ئۆزىگە ئىبادەت قىلىشقىلا ياراتقان . ئۇ مۇنداق دىگەن : مەن جىن ۋە ئىنسانلارنى پەقەت ماڭا ئىبادەت قىلىشقىلا ياراتتىم .

[زارىيات(سورىغۇچى شاماللار) : 56]

ئۈچۈنچى : قىيامەت كۈنى ئاللاھقا ھەقىقى ئىبادەت قىلغۇچىدىن باشقا ھىچكىم نىجاتلىققا ئىرىشەلمەيدۇ . ئۆلگەندىن كيىن ئاللاھ بەندىلەردىن ھىساپ ئىلىش ئۈچۈن ، ئۇلارنىڭ ئىش_ئەمەللىرىگە قاراپ مۇكاپات ۋە جازا بىرىش ئۈچۈن ئۇلارنى تىرىلدۈرىدۇ . ئۇ كۈندە پەقەت ئاللاھقىلا ئىبادەت قىلغان كىشىلەردىن باشقا ھىچكىم نىجاتلىققا ئىرىشەلمەيدۇ . قالغان كىشىلەر دوزاخقا توپلىنىدۇ ، نىمدىگەن ناچار ماكان ! . ئىسلام پەيغەمبىرى مۇھەممەد(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) ساھابىلىرى ئۇنىڭدىن : بىز قىيامەت كۈنى پەرۋەردىگارىمىزنى كۆرەلەمزمۇ ؟ دەپ سورىغاندا جاۋاپ بىرىپ مۇنداق دىگەن : ھاۋا ئوچۇق ئاسماندا قۇياش ۋە ئاينى كۆرەلىشىڭلاردىن شەكلىنەمسىلەر ؟ بىز : " ياق . " دىدۇق . ئۇ : ئۇنداقتا سىلەر ئۇ كۈندە پەرۋەردىگارىڭلارنى كۆرۈشتىن شەكلەنمەسلىكىڭلار كىرەك . سىلەر ئۇنى خۇددى ئۇ ئىككىسىنى كۆرگەندەك كۆرىسىلەر . دىدى . ئاندىن ئۇ : « بىر توۋلىغۇچى :" ھەر بىر خەلق ئۆزلىرى ئىبادەت قىلغان نەرسىنىڭ قېشىغا بارسۇن . " دەپ توۋلايدۇ . شۇنىڭ بىلەن كىرستقا ئىباەدت قىلغۇچىلار كىرستلىرى بىلەن ماڭىدۇ . بۇتلارغا ئىبادەت قىلغۇچىلار بۇتلىرى بىلەن ماڭىدۇ . ۋە باشقا ئىلاھلار ئىبادەت قىلغۇچىلار ئۆزلىرىنىڭ ئىلاھلىرى بىلەن ماڭىدۇ . ئاخىرى ئۇ يەردە ياخشى(سالىھ) بولسۇن ، ياكى بۇزۇق(فاجىر) بولسۇن پەقەت ئاللاھقىلا ئىبادەت قىلغۇچىلار ھەمدە بىر نەچچە ئەھلى كىتاب(يەھۇدىي ۋە خىرىستىئان) قىلىپ قالىدۇ . ئاندىن دوزاخ ئەكىلىنىدۇ ھەمدە خۇددى ئىزىتقۇدەك كۆرسىتىلىدۇ . يەھۇدىيلارغا : " سىلەر نىمىگە ئىبادەت قىلاتتىڭلار ؟ " دىيىلىدۇ . ئۇلار : " ئاللاھنىڭ ئوغلى ئۇزەيرىگە ئىبادەت قىلاتتۇق ." دەيدۇ . ئۇلارغا : " يالغان ! ئاللاھنىڭ ئايالى ياكى بالىسى يوق . سىلەرگە نىمە كىرەك ؟ " دىيىلىدۇ . ئۇلار : " بىزگە ئۇسسۇزلۇق كىرەك . " دەيدۇ . ئۇلارغا : " ئىچىڭلار . " دىيىلىدۇ –دە دوزاخقا تاشلىنىدۇ . ئاندىن خىرىستىئانلارغا : " سىلەر نىمىگە ئىبادەت قىلاتتىڭلار ؟ " دىيىلىدۇ . ئۇلار : " ئاللاھنىڭ ئوغلى مەسىيھكە ئىبادەت قىلاتتۇق ." دەيدۇ . ئۇلارغا : " يالغان ! ئاللاھنىڭ ئايالى ياكى بالىسى يوق . سىلەرگە نىمە كىرەك ؟ " دىيىلىدۇ . ئۇلار : " بىزگە ئۇسسۇزلۇق كىرەك . " دەيدۇ . ئۇلارغا : " ئىچىڭلار . " دىيىلىدۇ –دە دوزاخقا تاشلىنىدۇ . ئاخىرىدا ئۇ يەردە ياخشى(سالىھ) بولسۇن ، ياكى بۇزۇق(فاجىر) بولسۇن پەقەت ئاللاھقىلا ئىبادەت قىلغۇچىلار قالىدۇ . ئۇلارغا : " سىلەر نىمىنى كۈتىۋاتىسىلەر ؟ ھەممە كىشىلەر كېتىپ بولدى ." دىيىلىدۇ . ئۇلار : " بىز ئۇلاردىن ئايرىلىپ چىقتۇق . بىز بۈگۈن ئۇنىڭغا (ئاللاھقا) بەكمۇ مۇھتاج . بىز بىر توۋلىغۇچىنىڭ : ھەممە خەلق ئۆزلىرى ئىبادەت قىلغان نەرسىگە ئەگىشىشى كىرەك دەپ توۋلىغىنىنى ئاڭلىدۇق . شۇڭا بىز پەرۋەردىگارىمىزنى كۈتىۋاتىمىز . " دەيدۇ . ئۇ (پەيغەمبەر) : « ئاندىن جەببار(ئاللاھ) كىلىدۇ –دە ، ئۇ : مەن سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارىڭلار . دەيدۇ . ئۇلار : " سەن بىزنىڭ پەرۋەردىگارىمىز . » دەيدۇ . بىراق پەيغەمبەرلەردىن باشقا ھىچكىم ئۇنىڭغا سۆز قىلالمايدۇ . ئاندىن بارلىق مۇئمىن ئۇنىڭغا سەجدە قىلىدۇ . » [بۇخاريي نەقىل

قىلغان ، 6886]

ھەمدە بۇ مۇئمىنلەر جەننەتنىڭ كىشىلىرى بولۇپ ، ئۇلارغا قورقۇنچ يوق ھەم قايغۇرۇشمۇ يوق . ھەمدە ئۇلار ئۇنىڭدا مەڭگۈ تۇرىدۇ .

بىز بۇ مەسىلىنىڭ ھازىر ئايدىڭلاشقان بولۇشىنى ئۈمۈد قىلىمىز . خۇلاسە گەپ : بىز پەقەت ئاللاھ دىگەندەكلا دىيەلەيمىز ،يەنى :

كىمكى توغرا يول تاپىدىكەن ، ئۆزىنىڭ پايدىسى ئۈچۈن تاپىدۇ . كىمكى ئازىدىكەن ، ئۆزىنىڭ زىيىنى ئۈچۈن ئازىدۇ . . .]

ئىسرا(كېچىدە سەپەر قىلىش) : 15]

ئامانلىق توغرا يولغا ئەگەشكەنلەرگە بولسۇن .